

bridging
passion &
precision

Masterplan Herne

Maatschappelijke zetel → Siège social

Avenue du Port 86c / 103a

1000 Bruxelles → +32 2 217 27 97

Evolta Engineers NV

Administratieve zetel

Sassevaartstraat 46 / 301

9000 Gent → +32 9 326 92 92

BTW BE 0420.481.538 RPR BXL

Het mooiste dorp van Vlaanderen? Wel ja, effenaf, waarom niet?

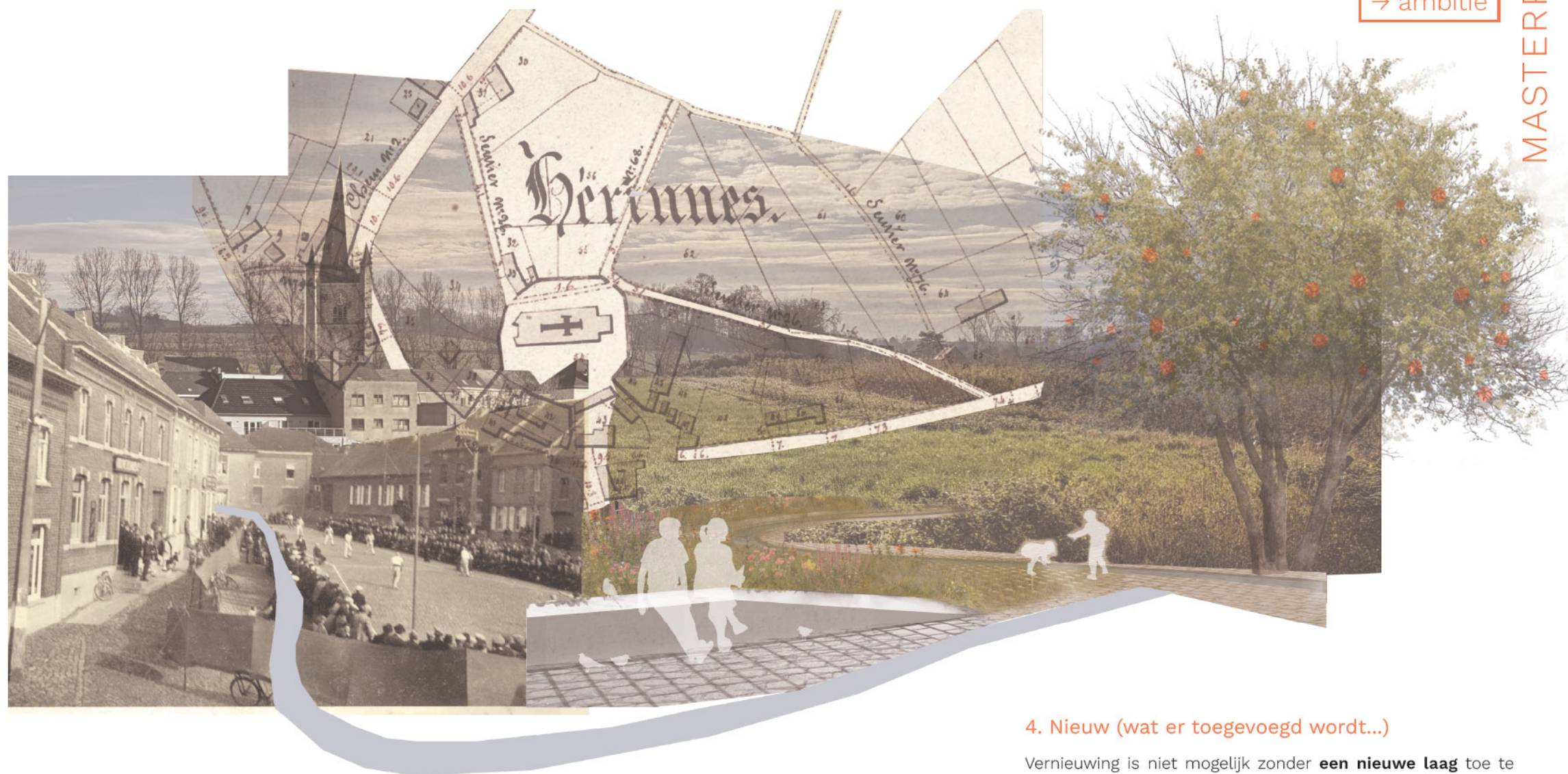
De inspanningen die Herne eerder al realiseerde op vlak kernversterking en leefbaarheid maken van de gemeente een voorloper. Die rol zal enkel maar versterkt worden door een kwalitatieve en duurzame visie op het centrum en haar omgeving.

Ons team staat klaar om onze expertise, ervaring en passie in te zetten om in de vorm van een **partnerschap** met zowel jullie als de Hernenaar alle ambities van Herne te realiseren. Deze offerte is een eerste aanzet van hoe we de versterking van Herne zien en hoe wij daar kunnen aan bijdragen. Alle ideeën, visies en uitwerkingen krijgen we jammer genoeg niet samengevat in deze bundel. In een volgende fase zullen die uiteraard, in samenwerking met alle actoren, verder vorm krijgen, worden afgestemd en verfijnd.

We starten met wat er vandaag al is. Niet vertrekkend vanuit een wit blad maar **verder bouwend op de krachten van Herne**: behouden wat sterk is, bijsturen waar het niet meer samenvalt met de ambities en aanvullen waar we potenties zien. De voorstellen uit **‘Een sterke kern voor Herne’** vormen hierbij een richtinggevend kader.

Het mooiste dorp van Vlaanderen wordt je namelijk niet zomaar. Om dit te kunnen verwezenlijken hebben we een duidelijke ambitie klaarliggen die als **kapstok voor verdere ontwikkelingen** dient. Ze is er om concrete veranderingen in gang te kunnen zetten die Herne in een stroomversnelling brengt.

Onze ambitie is symbiose. Symbiose vertaalt zich naar een wederzijdse voordelige co-existentie. De verschillende elementen moeten naast elkaar bestaan, elkaar ontmoeten en elkaar versterken. We lichten deze elementen hieronder afzonderlijk toe, maar ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ze vormen één levendige biotoop, een verbonden weefsel waarin diverse factoren en levensvormen kunnen samenvloeien, samenleven én zich samen sterker ontwikkelen in de toekomst.

Symbiose = wederzijdse voordelige co-existentie

1. Landschap

Het landschap in en rond Herne maakt duidelijk deel uit van de **identiteit** van het dorp. Het vormt dan ook geen losstaand decoratief element, maar dringt door in elke deelzone en speelt er een belangrijke rol. Het is onze doelstelling de grens tussen landschap en dorp te laten vervagen en deze twee elkaar te versterken. In de toekomstvisie willen we de typische elementen van het Pajottenland **als groene vingers doortrekken** naar het dorp zoals hoogstamboomgaarden, bomenrijen en bosjes. Het bestaande reliëf benutten we maximaal en integreren we in ons ontwerp. Door het landschap te ontsluiten door zachte verbindingen, wordt de directe omgeving meer in het dorpsleven geïntegreerd, en wordt het groene kader rond het dorp beter bereikbaar.

Een **‘beleefbaar’ landschap** dient zich aan als een actieve plek waar mens en dier, water en planten harmonieus samenleven, als een belangrijke schakel in het uitbouwen van een **veerkrachtige** leefwereld die de plek weerbaarder maakt tegen veranderingen en extremen in de toekomst.

2. Gebruiker

We streven naar een levendige plek waar iedereen zich thuis voelt en waar ieder wel iets van zichzelf terug kan vinden. **Een sterk dorpsweefsel** waarin alle gebruikers met elkaar in contact komen en samenwerken aan een plek waar zowel rust gevonden wordt als een uitgedaagd wordt om de publieke ruimte actief te verkennen en te beleven.

We streven naar een gezonde en gebalanceerde leefomgeving voor alle inwoners en bezoekers. Dat gaat over mensen met diverse leeftijden en achtergronden. **Het 8-80-principe** is een waardevolle maatstaf voor de opmaak van het masterplan en de concrete invulling van de deelzones. Ook de dieren zien we als gebruiker: denk maar aan het voorzien van bloemen voor bijen of bessenstruiken voor vogels. Onze wens is dan ook om plekken te ontwerpen waarin alle noden van alle gebruikers –in al zijn veelzijdigheid- vervat zitten.

3. Oud (wat er is...)

We erkennen de waarde van het erfgoed en de geschiedenis van Herne als bronnen van inspiratie en als een katalysator van verbinding, waarbij tradities zoals het kaatsen en de jaarmarkt een levendig onderdeel blijven van de lokale identiteit. Door te **starten met wat er al is** en dat te omarmen ontwikkelen we een basislaag van bestaande gebouwen en structuren die we inzetten bij een hernieuwde visie. Daarin past ook het **duurzame en circulaire verhaal** waarbij we materialen hergebruiken die deel uitmaken van die identiteit.

Bovendien zien we het ruimer dan als een louter fysiek element. We hebben ook aandacht voor de behoeften van een ouder wordende bevolking en nemen die op in de toekomstvisie voor Herne.

4. Nieuw (wat er toegevoegd wordt...)

Vernieuwing is niet mogelijk zonder **een nieuwe laag** toe te voegen. Waar we potenties zien, kennen we nieuwe functies toe aan bestaande plekken. Op maat van de lokale behoeften en met het oog op de demografische en klimatologische uitdagingen maken we met die nieuwe laag Herne **veerkrachtiger en leefbaarder**. We denken hierbij onder meer aan het inbedden van een groenblauwe infrastructuur.

Met nieuw bedoelen we ook de jongeren die een actievere rol in de dorpskern krijgen die hen ruimte geeft voor persoonlijke ontwikkeling in een bruisende omgeving. Het jeugdpaviljoen moet een extra schakel vormen in Herne waar niet alleen jeugd hun uitlaatplek vinden maar waar ook educatieve en culturele activiteiten kunnen plaatsvinden voor de hele gemeenschap.

Bovendien willen we nieuwe manieren van verplaatsingen integreren in het bestaande aanbod en **duurzamere vormen van verplaatsing** stimuleren door veilige fietspaden en wegen, meer ruimte voor de zachte weggebruiker en een sterker verblijfskarakter van Herne.

We streven ernaar een gemeenschap te creëren die sterk verbonden is, waar mensen graag wonen en die aantrekkelijk is voor nieuwe bezoekers. Het houdt Herne jong en dynamisch, zal lokale handel en toerisme en zo ook de lokale economie stimuleren.

1 Blauwgroen

Het “schitterende water” waarlangs Herne ontstond zien we ontstaan als een **blauw lint** doorheen de gemeente waarlangs bestaande en nieuwe ontwikkelingen uitgroeien. Concreet betekent dit een greppel, die het water verzamelt en van de top van de Markevalleisite (en bij uitbreiding nog van vele verder) helemaal tot aan de Mark in Hernedries loopt. Een sterk blauw verhaal vormt een basis waarop een **weerbaar concept** tegen klimaatperikelen op maat van de plek ontworpen wordt. Water verzamelt zich vandaag in de vallei (met de nodige overlast tot gevolg) maar willen we al vroeger hogerop vasthouden en laten infiltreren. Verderop in de bundel lichten we dit concreter toe. De typische landschapselementen van kouters en valleien omarmen we en nemen we op in het concept. We gebruiken het bestaand reliëf als structurerend element, zoals een miniatuurheuvellandschap rond de kerk en in de Markevalleisite of de manier waarop het water van hoog naar laag doorheen het dorp waadt. Ook de zitbanken in het centrum worden gevormd door de lichte helling die daar plaatsvindt, en omarmen zo de plantvakken. Door de juiste keuzes te maken in vegetatie en beheer verhogen we de natuurwaarden en biodiversiteit. In valleigebieden voorzien we bomen en aanplanting die tegen vernatting kunnen (zoals een els of een wilg), op de kouter voorzien we bomen die tegen verdroging kunnen (zoals een veldesdoorn). Verharding wordt opgebroken en vervangen door een robuuste groene structuur, die voor verkoeling zorgt maar ook een meerwaarde is voor de fauna. Ecologische principes zoals gelaagdheid en natuurgericht beheer worden vooropgesteld. We vertrekken hierbij vanuit de basisvraag: **Wat heeft een mens nodig om zich volwaardig te kunnen ontwikkelen?**

2 Netwerk creëren

Een sterker dorpsweefsel creëren we door de uitbouw van **duurzamere verbindingen**, op maat van elke gebruiker. Die verbindingen vormen de connectie tussen landschap en dorp, en tussen de verschillende plekken binnen Herne zelf waarlangs bestaande en nieuwe ankerpunten gelegen zijn. We maken letterlijk een verbinding tussen de deelzones aan de hand van het waterlint. **Het 8-80-principe** vormt hierbij een kapstok waaraan we ontwerpbeslissingen aftoetsen: zowel mensen van 80 jaar als kinderen van 8 jaar hebben hun specifieke noden en bewegen zich op een unieke manier. Door te ontwerpen vanuit deze extremen, wordt de publieke ruimte toegankelijk voor **iedereen**. We brengen hun netwerk in kaart en vertalen deze door naar gerichte ingrepen ter plaatse: op de top van een heuvel voorzien we een rustpunt voor ouderen en minder mobiele mensen, op een vrij plekje langs de schoolroute loopt voorzien we een spelprikkel. Wat dacht je van een rustplek die eveneens spelen uitlokt? We stimuleren **duurzamere manieren van verplaatsing** door meer ruimte te maken voor voetgangers en fietsers. Het station wordt daarbij een belangrijke schakel binnen de transitie. De belangrijkste invals- en verbindingswegen worden herbekeken door een bril van duurzame en zachte mobiliteit, net als de uitbouw en versterking van het trage-wegen netwerk. We denken hierbij aan verschillende oude buurtwegen die vroeger de kerk verbonden met het dorp, een trage verbinding tussen de Markevalleisite en de Mark (langsheen de academie), een verbinding richting het net aangeplant Hernebos, een goede doorwaadbaarheid van de Markevalleisite, enzovoort. De toevoeging van voorzieningen zoals autodelen, elektrische laadpunten voor auto en fiets en een herstellpunt voor fietsen versterkt de groei naar een **leefbaardere landelijke gemeente**.

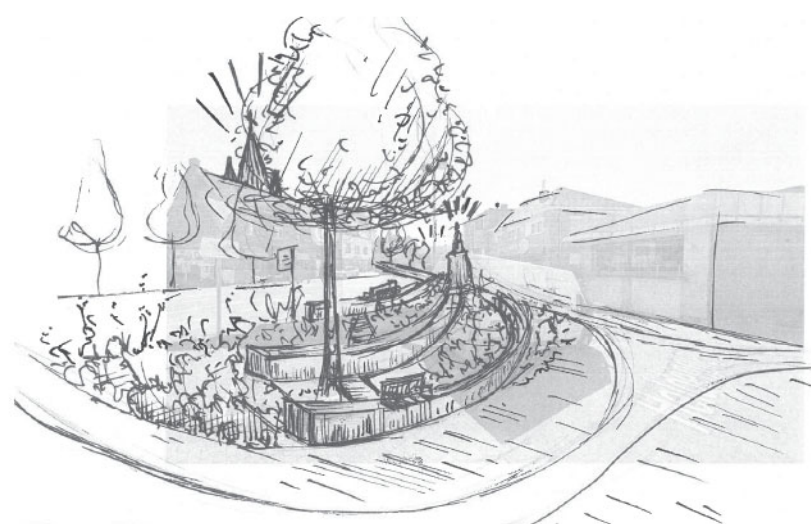
3 Diversiteit

Voor elke behoefte een andere plek. Door binnen het samenhangend geheel diversiteit te generen biedt je de gebruiker een ruimer inzetbare leefomgeving. Herne is vandaag al een geheel van diverse plekken met elk hun eigen karakter en potentieel. Door dit verder uit te bouwen ontwikkelt zich **een veelzijdige leefwereld** die meer omarmd en zo ook breed gedragen wordt. We creëren voor elke zone een bepaalde sfeer, die voortvloeit van uit de bestaande identiteit van de plek. Zo zien we voor het kerkhof een rustige omgeving en een plek voor contemplatie, terwijl de Markevalleisite, waar voorheen een school gehuisvest was, een bruisend park wordt waar beweging en activiteiten centraal staan. Voor het centrum zien we een eerder traditionele pleinbenadering, aangezien dit de plek is waar alle verschillende Hernenaars samenkomen. Een sfeer ligt echter niet stug vast, maar kan samenvloeien en meegroeien met het dorp. Diversiteit creëren we niet enkel visueel maar ook door er mensen in al zijn maten en kleuren een plek te gunnen én door in elke zone een hoge biodiversiteit in fauna en flora als maatstaf te nemen. Elke deelzone krijgt zo zijn eigen reeks aan beplanting, waardoor ook op die manier een eigenheid aan de plek gegeven wordt.

We zoomen hieronder in op enkele van de **belangrijke schakelpunten** in Herne waarbij de concepten omgezet worden in een concreter ontwerpvoorstel. Op deze schakelpunten is de symbiose waarnaar we streven voelbaar.

→ Fragmenten

Fragment 1: Heldenplein

Gekoppeld aan een groene toegangslaan die de Edingsesteenweg kan worden, vormt het Heldenplein met zijn monument een link tussen het dorp 'beneden' en het centrum. Op deze plek komen trage wegen, de invalsweg en de bushalte samen. We herzien dit punt zodat het kan uitgroeien tot een kleine maar niet onbelangrijke **groene schakel in het dorp**. We verhogen de permeabiliteit en de biodiversiteit door het sterke niveauverschil op te vangen met zittreden waartussen diverse planten en een toekomstboom groeien.

Het vormt een rustpunt in het trage-wegennetwerk en tegelijk een comfortabeler ingerichte halte met zitgelegenheid. Een afwijkende materialisatie benadrukt de zachte verbindingen.

Een blauw lint dat start in de Markevalleisite maakt een aftakking naar het Heldenplein waar water de bodem kan indringen. De weerbaarheid tegen droogte en overstromingen wordt zo ook op kleinere schaal versterkt.

Fragment 2: Veilige schoolomgeving en trage weg

In een netwerk op maat van de Hernenaar vormen scholen één van de belangrijke **ankerpunten** die extra aandacht verdienen. In onze masterplanvisie ontmoeten op zo'n plek mensen van 8 tot 88, divers vervoer maar eigenlijk alle organismen elkaar. De aandacht wordt gevestigd op een veilige schooltoegang met de nadruk op zachte mobiliteit. De concrete inrichting zien we ontstaan samen met de schoolkinderen en kan zelf doorgetrokken worden naar de speelplaats. We denken aan een pleingevoel met kleurrijk meubilair en plantvakken die de aandacht vestigen van de passant. Een uniforme stijl kan doorgetrokken worden in alle scholen van Herne.

Een uitgebreid uitgebouwd trage weggennetwerk versterkt de lokale verankering van die scholen maar ook andere instellingen in het dorp. Het is daarom een doelstelling dat **netwerk zichtbaarder** te maken. Een huisstijl met een geselecteerd type materialen, groen, naamborden en rustpunten maakt de trage wegen herkenbaar en leesbaar in de publieke ruimte. Elke aanzet van de trage weg wordt hierdoor benadrukt en opgewaardeerd wat het gebruik ervan zal aanmoedigen.

Fragment 3: Van laatste rustplaats naar nieuwe rustplek

Het oude kerkhof zien we uitgroeien van een versteende plek naar een **rustige groene cocon** binnen het levendige dorps hart. Middenin de gezellige drukte maar toch wat afgezonderd lijkt het ons een geschikte plek voor rust, bezinning en herdenking. Een ommuurd heuvel landschap uit lokaal uitgegraven grond creëert een eigen wereldje en behoudt daarnaast een neutrale grondbalans. Een cirkelvormige ontmoetingsplek rond wat een sterretjes- en tutenboom kan worden verbindt mensen en hun verhalen. Gekoppeld aan de woon-zorgcluster en de dekenij kan jong en oud elkaar ontmoeten en in contact komen met diverse fauna en flora die we aantrekken en aanplanten. We willen letterlijk **een bres slaan** tussen de dekenij, het WZC en het oude kerkhof door plaatselijk doorgangen in de ommuring te maken. We herstellen zo een oude verbinding en laten het WZC, de dekenij en zijn tuin een wezenlijk onderdeel te uitmaken van de plek, in samenhang met de latere bestemming van de dekenij. In één beweging verhogen we **de doorwaadbaarheid** maar werken we ook een obstakel in de route van bijv. de egel weg. Waardevolle graven maken deel uit van de plek als relict en verbinden het leven van vroeger en nu.

Sterk blauw verhaal

Een haalbaar en slaagkrachtig blauw verhaal vertrekt vanuit een ambitie en concept maar vraagt ook een **degelijk onderbouwde studie**. Water zoekt zijn weg en is niet op te delen. Vandaar dat we het graag ruimer bekijken en concrete stappen onderzochten naar een duurzaam waterbeheer in Herne.

Zone 1: Markevalleisite

Deze zone heeft een totale oppervlakte van ca. 2ha. In functie van de Blue Deal zal er op korte termijn een ontharding van ongeveer 0,7ha gebeuren. Het masterplan voorziet overigens een zone van ca. 0,2ha t.b.v. infiltratie en vernatting met een mogelijke uitbreiding tot de rest van de site. Om deze infiltratiezone te voeden en zo bij te dragen aan oplossingen tegen de water- en droogteproblematiek kunnen de baangrachten van Grotestraat aangesloten worden op een (trapsgewijze) wadi.

De Moerstraat en de Grotestraat ten zuiden van de Hoogbaan liggen op een kam waardoor de baangrachten van de Grotestraat heel wat hemelwater opvangen.

Oostelijke gracht:

- × Straatverharding: ca. 0,3ha
- × Onverhard afstromende oppervlakte: ca. 5,7ha

Westelijke gracht:

- × Straatverharding: ca. 0,3ha
- × Onverhard afstromende oppervlakte: ca. 2,2ha

Voor de westelijke gracht dient nagekeken te worden of de gracht ten zuiden van de Hernebosstraat verbonden is met de gracht ten noorden van de Hernebosstraat. Indien dit niet het geval is kan binnen het projectgebied slechts 0,08ha straatverharding die op de westelijke gracht toekomt naar de infiltratiezone gebracht worden.

Er kan dus een totaal van water op ca. 0,6ha verharding en ca. 7,9ha onverhard afstromende oppervlakte geïnfiltreerd worden in de Markevalleisite. Om voldoende infiltratieoppervlakte tegenover berging te hebben is het aangewezen om te werken met wadi's. Wadi's mogen volgens de nieuwe GSV een diepte hebben van 0,5m. Tot deze diepte telt de bodem mee als infiltratieoppervlakte indien deze boven de GHG (gemiddeld hoogste grondwaterstand) gelegen is. Volgens de bodemkaarten zou de GHG effectief dieper dan 0,5m moeten zitten maar worden er wel slechte infiltratiewaarden verwacht gezien het hier leemgronden betreft. Omwille van het belang van infiltratie binnen de site i.k.v. de Blue Deal en om na te gaan of een overstroom van de wadi noodzakelijk is werd een ruwe Sirio-berekening gemaakt rekening houdende met bovenstaande info, omgevingsparameters o.b.v. geopunt en een veiligheidsfactor 2. Het resultaat van dit model kan hieronder teruggevonden worden

Uit de Sirio-berekening blijkt dat er een zeer grote meerwaarde te halen valt uit het verbinden van de Grotestaat met de site; de totale overstortvolumes zijn verwaarloosbaar tegenover de volumes die kunnen infiltreren. Bij hevige neerslag zal de wadi wel nog overstroom van een bui met een retourperiode van 6,67 jaar. Het is aangewezen om binnen het ontwerp rekening te houden met het voorzien van een overstroommogelijkheid die kan gevormd worden door het waterlint doorheen het dorp.

In aanvulling op een overstroom van de wadi's zijn een aantal quick-wins mogelijk:

- × De oostelijke gracht in de Grotestraat voorzien van stuwen. Op deze manier kan het water maximaal ter plaatse infiltreren.
- × De westelijke gracht in de Grotestraat verdiepen en voorzien van stuwen. Op deze manier kan het water maximaal ter plaatse infiltreren. Stuwen in de bestaande westelijke gracht voorzien zonder deze eerst te verdiepen is niet aangewezen door het beperkte verschil tussen de bodem van de gracht en het maaiveldpeil van de privépercelen.

Verder zijn er buiten de huidige scope nog een aantal quick-wins te vinden langs de N255 Edingsesteenweg:

- × Realiseren infiltratiegracht ten zuiden van het nieuw aangeplante Hernebos. Op deze locatie komt volgens de afstroomkaarten water van ca. 25ha onverhard afstromende oppervlakte toe. De potentiële winst naar infiltratie die hier te halen valt is ruim dubbel zo groot als deze in de Markevalleisite zelf.
- × Inbuizing onder de gewestweg ten zuiden van de Edingsesteenweg 16A. Gezien de hoeveelheid water van onverhard afstromende oppervlakte uit het vorige punt is het belangrijk om na te gaan of er een inbuizing ten zuiden van de Edingsesteenweg 16A aanwezig is. Indien hier geen inbuizing is om het bovengronds afstromende hemelwater naar de Mark (waterloop 1e categorie) te brengen komt dit water vermoedelijk in de riolering terecht. Het afkoppelen van dit hemelwater kan de afwaartse riolering aanzienlijk ontlasten.

Zone 3: Centrum

Om de wateroverlast van de woningen in de Stationsstraat aan te pakken werden reeds een aantal stappen genomen. De realisatie van o.a. een dijk op de Hernedries in samenwerking met de VMM beschermt de achterkant van de woningen tegen water dat terugstroomt uit de Mark (waterloop 1e categorie). Deze woningen zullen dus niet meer getroffen worden door fluviale overstromingen (= overstromingen vanuit de waterloop). Om ook een antwoord te bieden aan de pluviale overstromingen (= overstromingen als gevolg van hevige neerslag) zal er

door Aquafin een overstortconstructie op de kruising van de N255 Edingsesteenweg met de N269 Stationsstraat gerealiseerd worden.

Hoewel de overstortconstructie van Aquafin er voor zal zorgen dat de riolering in de Stationsstraat niet meer onder druk zal komen en zo de straat blank zal zetten, valt ook na de realisatie van deze overstortconstructie toekomstige wateroverlast in de Stationsstraat niet uit te sluiten. De Lindestraat valt namelijk al vanaf ca. 100m ten zuiden van de Aerebeekstraat in pluviaal overstromingsgebied. Hier komt water van ca. 4,5ha onverhard overstromende oppervlakte toe die vervolgens het tracé van de Lindestraat en Centrum volgt tot aan de Stationsstraat. Omdat het laagste punt van de Stationsstraat niet t.h.v. de kruising met de waterloop ligt, maar rond huisnummer 23 kan hier dus alsnog wateroverlast optreden bij hevige neerslag.

Om het risico op wateroverlast door afstromend water te beperken zijn een aantal quick-wins mogelijk. Het betreft bronmaatregelen bedoeld om het afstromende water zo veel mogelijk ter plaatse te houden.

1) Realisatie infiltratie-greppel / gracht achter Lindestraat nrs. 20-26. Het betreft een maatregel die in samenwerking met de landbouwers genomen moet worden.

2) Realisatie infiltratie-greppel / gracht tussen Lindestraat nrs. 4B en 6. Dit betreft een maatregel d.m.v. grondverwerving. Als alternatief kan gewacht worden tot deze percelen ontwikkeld worden en kunnen randvoorwaarden opgenomen worden in de omgevingsvergunning.

Herbruik

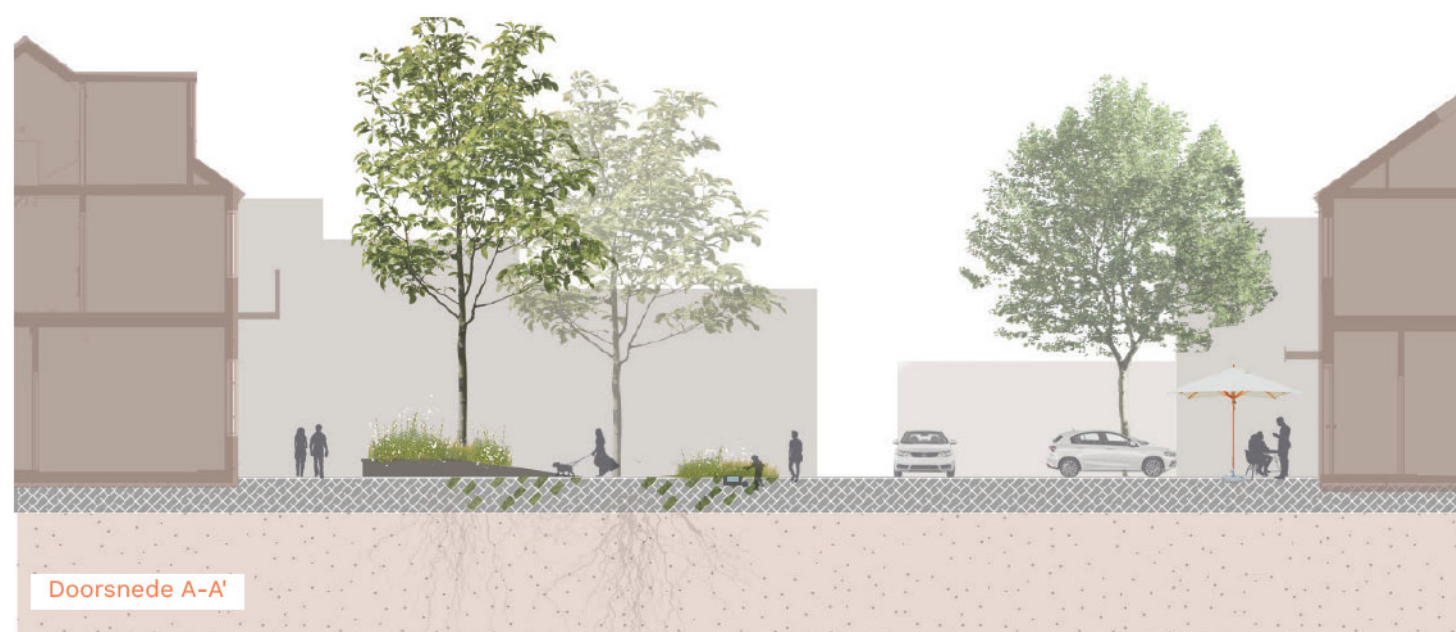
Net onder bronmaatregelen staat in de Ladder van Lansink hergebruik. Op openbaar domein slaat men dit punt vaak over en wordt er rechtstreeks van bronmaatregelen naar infiltratie gegaan. Bij een vergroening hoort echter ook extra werk voor de technische dienst omwille van het onderhoud van het nieuwe plantgoed. Hergebruik van regenwater kan hier voor een stuk tegemoet komen aan dit verhoogde onderhoud. Dit hoeft ook niet met een volautomatisch bewateringssysteem te zijn. Door het voorzien van een eenvoudige hemelwaterput kan bewatering van dit plantgoed gebeuren zonder een tankwagen.

Aandachtspunten

Verder is een belangrijk aandachtspunt bij de opmaak van een hemelwaterconcept voor het Centrum is dat er breed genoeg gekeken moet worden. De RWA-leiding die voorzien moet worden in Centrum zal in de toekomst ook het hemelwater van andere straten moeten opvangen. In dit kader is het belangrijk om met Aquafin af te stemmen welke afwateringszone in rekening werd genomen voor de overstortleiding diameter 800mm. Behalve het noordelijk gedeelte van de Lindestraat zullen ook delen van de Aerebeekstraat, de Grotestraat en de Kerkstraat naar hier moeten afwateren. Hetzelfde geldt voor de Edingsesteenweg, doch indien de diameter 800mm onvoldoende blijkt te zijn voor de afwatering van deze zone kan een rechtstreekse doorsteek van de Edingsesteenweg naar de Mark overwogen worden.

Om het hemelwater van Centrum en bij uitbreiding ook het Kaatsplein te kunnen afkoppelen van het rioleringsstelsel dient een aansluiting met de overstortleiding van Aquafin gemaakt te worden. Dit wel zeggen dat er gewerkt moet worden op de gewestweg. In dit kader kan het dan ook opportuun zijn om de herinrichting van het volledige kruispunt mee te nemen binnen de heraanleg van het Centrum.

Het centrum

Het centrum van Herne vormt een **belangrijke schakel binnen het dorpsweefsel**. Hier ontmoeten mensen elkaar, komen verschillende mobiliteitsstromen samen en worden de hoofdactiviteiten van Herne georganiseerd. Binnen onze visie vertrekken wij vanuit de noden van de gebruikers, wordt gekeken naar **bestaande opportuniteiten** en trachten we het omliggende landschap met zijn facetten binnen te trekken naar het centrum.

Het centrum, dat nu deels versnipperd is, wordt binnen onze visie teruggebracht tot één **samenhangend plein**. Door het plein- en straatprofiel op hetzelfde niveau te brengen wordt het pleingevoel over de volledige site verzekerd. Een pleingevoel kan enkel maar tot zijn volledige recht komen als de snelle mobiliteitsstromen worden gedempt. Het centrum wordt tegenwoordig ingesloten door de N255 en de N269. Om in latere fase het volledige centrum aan te pakken zal nauwe samenwerking met AWV noodzakelijk zijn. We denken hierbij aan een afwijking in materialen: uiterlijk zachtere betonverharding i.p.v. het gebruikelijke asfalt om geen visuele breuklijn te veroorzaken in het centrum; en een knip voor doorgaand verkeer realiseren in de bypass t.v.v. meer groen en ontmoetingsplekken. Verder zal het gelijklopend niveau van het plein actieve verplaatsing stimuleren en zorgt deze voor een veiligere verkeersomgeving.

Om het centrum daarnaast als een **toeristisch knooppunt** te laten uitgroeien is een gepaste fiets- en wandelinfrastructuur onontbeerlijk. De bestaande Markroute die tegenwoordig vanuit het Heldenplein vertrekt kan zich optimaal vertalen doorheen het verkeersvrij centrum.

Om het **minerale plein** kracht bij te zetten wordt vertrokken vanuit het omliggende Pajottenlandschap. Door de **groene lobben** vanuit de Markevalleisite door te trekken naar het bruisende dorpshart verkrijgen we een mooie samenhang tussen de vallei en het centrum zonder dat deze als afzonderlijke zones worden gezien. Net zoals de toegevoegde groene laag wensen we een extra blauwe laag aan onze visie toe te voegen. Een **waterlint** in de vorm van een wandeloper en esthetische greppel beweegt zich vanuit de Markevalleisite en het Kaatsplein doorheen de groene lobben verder richting Hernedries en andere delen van het dorp. Het lint maakt zo het waterverhaal tastbaar. Op een regenachtige dag vormt het een leuk spelelement voor kinderen en kan het water zich op een efficiënte manier verzamelen en bufferen.

Binnen onze visie benadrukken wij het belang van de bestaande kwaliteiten. Herne is gekend van zijn jaarlijkse markt en kermis. Om deze evenementen op een volwaardige manier te **herintroduceren** binnen het nieuwe ontwerp maken wij gebruik van halfverharding op niveau van het plein dat plaats buffert voor groen en water. De wekelijkse markt, de kermis en kerststal behouden zo hun plek in een aangenamer kader. De randen van het plein vormen groene lobben om even uit te blazen, te verpozen en te ontmoeten op verhoogde zitelementen die verwerkt zitten in de lob.

Om het pleingevoel tijdens bepaalde evenementen te waarborgen zien wij het Kaatsplein als geschikte locatie voor het **ontlasten van het centrum**. Op die manier kunnen kramen en tentjes over beide zones worden neergezet. Om deze overgangzone extra kracht bij te zetten introduceren wij een transparante groene constructie die werkt als **'poort naar het landschap'** en geeft de schakelplek tussen dorp en park een extra 'smoel'. Het vormt een uitnodiging om zowel het centrum als de Markevalleisite te ontdekken. Een **loper** uit gegoten beton richting het centrum vormt tot slot een laatste, maar cruciale rol bij het verbinden van het centrum en de Markevallei.

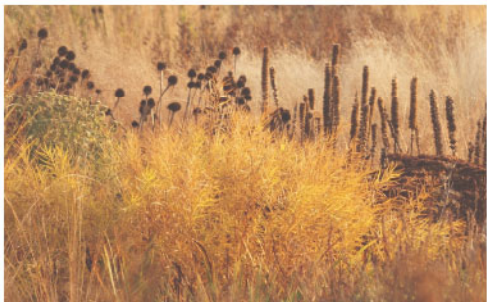
“

Het is het weekend van 24, 25 en 26 mei 2024. Mijn dorp dat anders zo rustig lijkt, wordt overstemd door vrolijke muziek, ambiance, honderden inwoners en bezoekers uit verder gelegen dorpen en steden. Dit weekend staat Herne in de kijker, want we vieren de 45ste Jaarmarkt. Op de markt staan enkele kraampjes waar men samenkomt en geniet van een frisse pint of een pakje friet. Ik zie Treesje, één van onze oudste inwoners, verkoeling zoeken onder de vers aangeplante bomen. De regen van afgelopen dagen heeft zich ondertussen netjes verzameld in de gootjes die over de volledige markt lopen. Ik zie enkele kinderen van de buurt het gootje volgen als een eigen bedacht blotevoetenpad. Ze lopen het hoekje om nabij het gemeentehuis en hun gelach vervaagt als ze verder lopen. Ik hoorde daarnet van mijn buurman dat ze dit jaar de markt hebben uitgebreid tot het Kaatsplein. Kaatsen kan je er trouwens opnieuw organiseren, wie weet wordt het terug hip bij de jongeren van de jeugdbeweging?

2.

→ centrum

SCHETSONTWERP

We integreren fietsenstallingen en een onderhoudspunt. Aan het oplaadpunt voor wagens kan een oplaadpunt voor fietsers gekoppeld worden. Parkeren vormt een **cluster** aan de rand om de volledige zone van het plein terug te geven aan de Hernenaar en haar bezoekers. Voor het café voorzien we ruimte voor een terras, geïntegreerd in het plein waardoor eventuele uitbreidingen makkelijk **inpasbaar** zijn. Een eerder statige bomenrij in ruime boomroosters loopt langs het terras en parkeercluster door. Een degelijk ondergronds groeimedium waarborgt een gezonde ontwikkeling van de bomen.

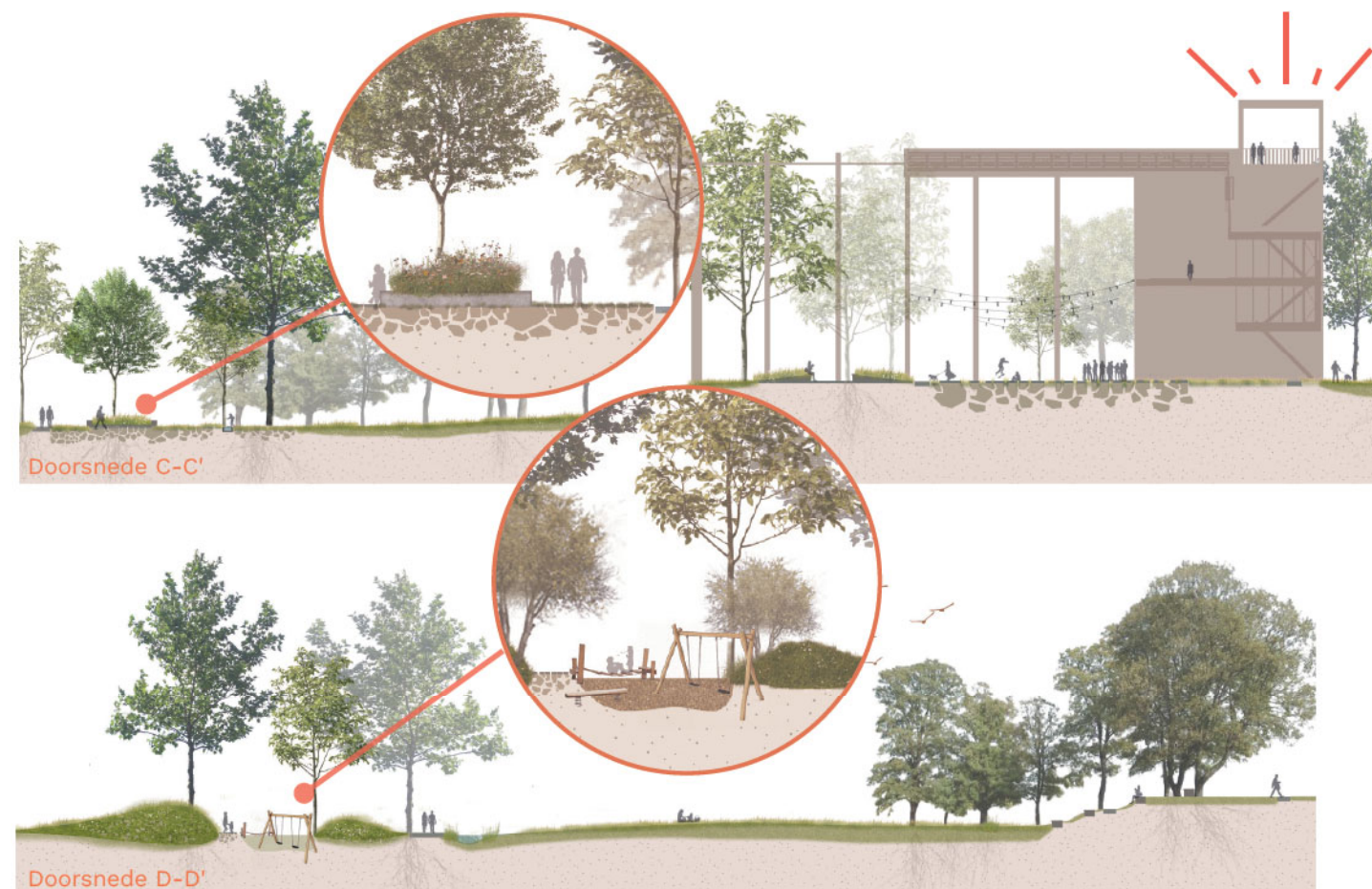

0m 5m 10m 15m 20m

Markevallei

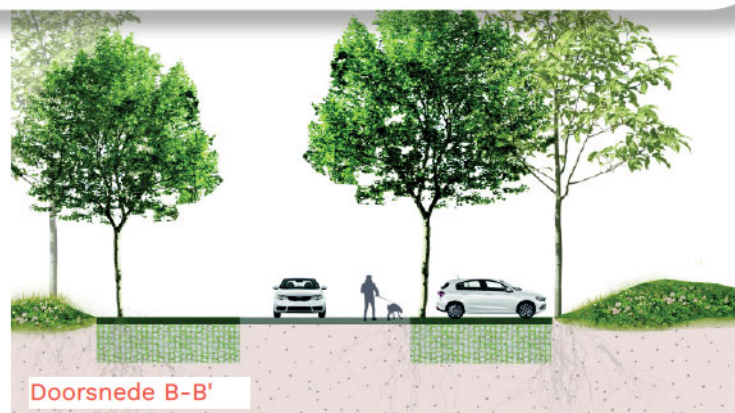
Net zoals in het centrum starten we in de Markevalleisite met wat er vandaag al is en voegen we enkele waardevolle lagen toe. De werkpunten van vandaag zetten we om in sterktepunten. We tillen de plek vol potentieel naar een hoger niveau en activeren de Markevalleisite als een levendig dorpspark, als schakel tussen Herne en het omringende landschap. Het bestaande landschap en het nieuwe park haken in elkaar. We realiseren Herne's ambitie 'Poort naar het landschap' maar zien het eerder als een **klappoort** die zich in beide richtingen openvouwt. De **landschappelijke elementen** eigen aan het Pajottenland trekken we door tot in de site waardoor de grens tussen park en landschap vervaagt. Concreet breiden we het jonge Hernebos uit in de vorm van groene lobben die zich in het park nestelen als een natuurlijke gradatie van bos met zijn levendige krui- en struiklaag en een weelderige kruidlaag naar een open grazige vegetatie. De boomgaard op het buurperceel breiden we uit we tot in het park. Door het groenaanbod aan te vullen met vergeten fruitrassen, klimfruit en bessenstruiken vormt zich een heuse plukroute en maken we de waardevolle maar meer en meer bedreigde landschapselementen opnieuw zichtbaarder. De open graszones gaan op in de achterliggende weides. Verschillende zones worden intensief of extensief beheerd, waardoor er meer gelaagdheid en biodiversiteit ontstaat in het park. Het houdt

bovendien de site op een eenvoudige manier flexibel inzetbaar. Vegetatie die streekeigen is en een belangrijke meerwaarde betekenen voor mens en dier worden vooropgesteld in de keuze van de planten. Doordacht beheer volgens de natuurlijke principes en kringloop wordt vooropgesteld zoals bijv. het integreren en creatief verwerken van dood hout. Met al deze tools kunnen we onze ambitie waarmaken om een **natuurlijk evenwichtig en veerkrachtig park** te creëren, ingebed in het landschap. Het blauwe verhaal passen we in de 'Blue Deal' en verwezenlijken we door de bestaande gracht open te werken en vorm te geven als wadi, gekoppeld aan het park. Een vlonder verhoogt samen met spelprikkels de beleving van het water en vormt een mooi **uitzichtpunt naar het landschap**. De overloop en lokale afwatering van het park voorzien we verderop in een gootelement en verlaagde kommen wat het **waterlint** net zoals in Centrum tastbaar maakt. Vandaaruit loopt het in een toekomstvisie door via het Kaatsplein naar Centrum. Via de groenlobben van het centrum en verderop het Heldenplein mondt het blauwe lint uiteindelijk uit in de Markvallei en Hernedries. Het park voelt aan als één geheel maar delen we subtiel op in zones die het park **bevattelijker en leesbaar** maken en de grillige contour verzacht. Elke zone kan op een andere manier ingezet worden. De padenstructuur vormt de structuur

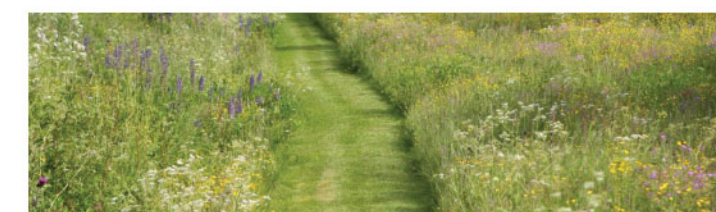

“

Ik moet me haasten, straks ga ik samen met mijn vrienden een optreden geven in de arena in het park. Ik ben best wel nerveus en wil nog even de rust opzoeken aan de vlonder in het park. Mijn huis is gelukkig niet ver van de site. Door nieuwe doorsteek kan ik het park veilig en snel bereiken. Ah, ik zie mijn twee scoutsvrienden al in de verte zwaaien. Sinds ze hun eigen paviljoen kregen zijn ze hier bijna dagelijks te vinden. Het paviljoen was een oude sporthal die ze hebben omgetoverd tot multifunctionele landmark. De hele jeugd van Herne komt hier samen. Wie geïnteresseerd is in het omliggende landschap, die maakt gebruik van de nieuwe uitkijktoren. Geef mij maar toneel, dat is mijn uitlaatklep. Oei, juist... helemaal vergeten, over enkele minuten komen de bezoekers toe!

van het park maar volgt tegelijkertijd **logische circulatielijnen** die het volledige park op een integraal toegankelijke manier ontsluiten en toelaten alle diverse hoeken te kunnen ontdekken en beleven. Als in een holle weg snijden de paden lichtjes in de helling. Licht verdiepte paden versterken vanop afstand de groene aanblik. Op deze manier zit de Markevalleisite vervat in het trage wegnennetwerk en vormt het een **levendig knooppunt van zachte verbindingen**. Het verbindt hoog en laag Herne, het centrum met het landschap en het voorziet vanuit het park een nieuwe route naar en door het Hernebos. T.h.v de steenweg voorzien we hier in een afwijkende materialisatie een veilige en ruime oversteekplaats zodat de steenweg **geen harde grens** meer hoeft te betekenen tussen circulatiestromen en belangrijke plekken zoals het park en de kunstacademie. De parkeercluster van 25 plaatsen zit vervat in het groene park met waterdoorlatende groene verharding, bomen en verharding in zachte kleurtinten. De hellingen kunnen we inzetten om de parkeercluster licht in de helling te schuiven zodat het beter ingebed zit in het reliëf en minder dominant wordt in het park. De toegangsweg is gekoppeld aan een wandelloper die in het bestaande parkje een aangename afzonderlijke toegang biedt naar het park. Door de zone hierrond in 'gefundeerd gras' te voorzien, vormt dit ook een overloopparking die bij evenementen kan gebruikt worden. Een extra laag van heuvelruggen integreert de parking nog meer, verbindt deelzones aan elkaar en vormt leuke avontuurlijke speelplekken tussen de heuvels in. Daarnaast creëren ze een 'zuiverder' beeld door achterliggende tuinen en diverse afsluitingen te bufferen. Door hergebruik van de uit te graven bodem behouden we bovendien een **neutrale groundbalans**. Het kunstmatig gevormde reliëf zetten we in als sterk element in het park: de taluds vormen een 'arena' of zittribune voor mogelijke evenementen of gewoon een als een leuke kuierplek in de zon. Zoals eerder aangehaald

bouwen we verder op wat er vandaag aanwezig is in het kader van circulariteit. Bestaande asfaltverharding schrappen we niet zomaar maar wordt doorbroken en ingevuld met groen. De asfaltvlakten denken we niet zomaar weg maar behouden we deels als pad op belangrijke circulatielijnen of laten we schijnbaar **overnemen door de natuur**. Het lokaal opbreken en het herzien als gradiëntverharding waarbij er een zachte overgang ontstaat tussen verharding en groen doet een link ontstaan tussen de toekomstige ontwikkelingen en het park. Van levendige pleinrand naar open park en landschap. Hergebruik beperkt bovendien de opbraak, afvoer en aanvoer van materialen én behoudt een herinnering aan de school van vroeger. De bestaande sporthal beschouwen we als een **bruikbare basis** voor een gevarieerd (jeugd)programma. De herinneringen aan de toenmalige sporthal blijven op die manier levendig en tegelijkertijd creëren we **kansen voor nieuwe activiteiten**. We stellen voor de dragende structuur en gesloten lokalen van het gebouw te recupereren om de jeugdvoorzieningen in onder te brengen. Daarnaast willen we het huidige 'zwarte volume' van de sportzaal grondig transformeren door de meeste buitenwanden te elimineren. Zo bekomen we een deels overdekte buitenspeelplaats bij de jeugdvoorzieningen, die ook kan gebruikt worden bij evenementen. Verder maken we openingen tussen de spanten waardoor de constructie nog meer zal opgaan in de groene parkomgeving die we beogen. Op die manier wordt het volume gedefinieerd tot een gemeenschapspaviljoen, dat zich manifesteert als **'open poort' naar het landschap**. De naburige hoogstamboomgaard trekken we door tot voor én in de hal. Als kers op de taart voorzien we bovenop de bestaande trappenkoker een **uitkijktoren** van waaruit zowel de kerktoeren als het omliggende landschap kan aanschouwd worden. Het is een conceptueel idee dat verankerd zit in het ontwerp maar er tegelijk ook los van kan ontstaan doordat onder meer de padenstructuren gewoon doorlopen in de footprint van de hal. Ook al staan we sterk achter dit concept, is het niet bindend en kan in het huidige ontwerp evengoed een nieuw paviljoen geïntegreerd worden.

Het Kaatsplein als link tussen dorp en landschap

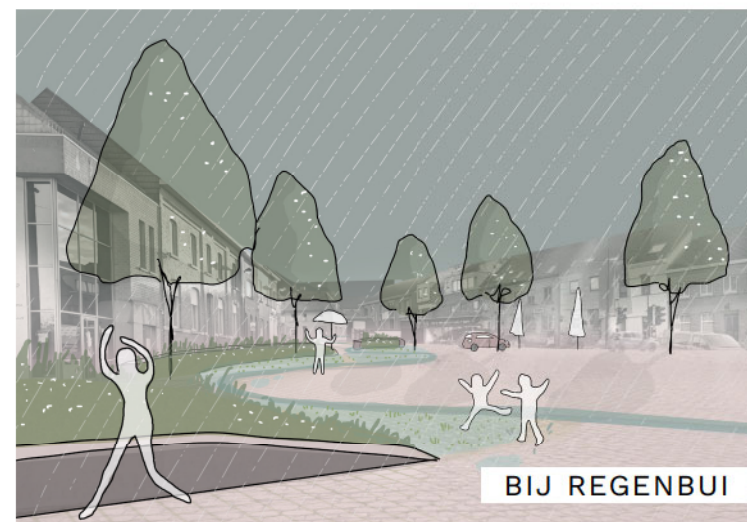
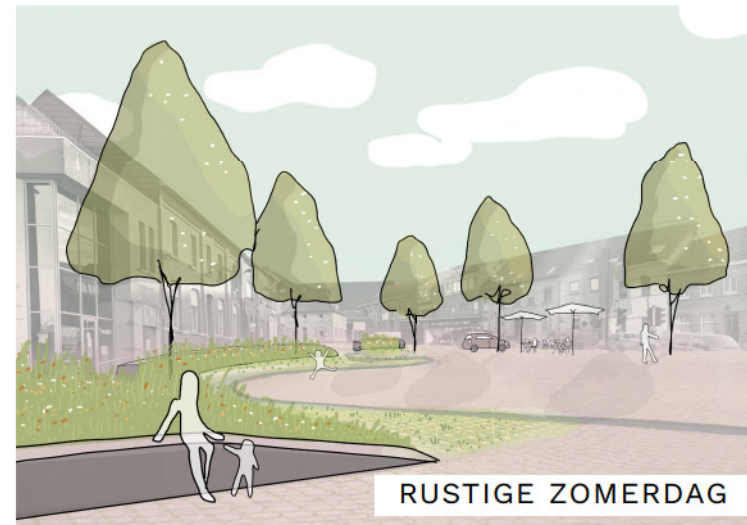
Het kaatsplein vormt een link tussen Herne en zijn directe omgeving, tussen dorp en park, tussen jeugdig en traditioneel. Omdat het kaatsen deel uitmaakt van het erfgoed en de identiteit van Herne behouden we de contour van het kaatsplein maar leggen we onze ontwerplaag erbovenop. Zo maakt het deel uit van het park en de entreepleintjes bij het administratieve centrum en de bibliotheek. Het waterlint vanuit de Markevalleisite vloeit door, de aanwezige verharding breken we op maar laten het liggen als gradiëntverharding, net zoals in de Markevalleisite. We behouden een gedeelte van de parkeermogelijkheid in een groene waterdoorlatende verharding.

Van alle markten thuis – timesharing

Een gezonde publieke ruimte leeft. Het beweegt mee met het ritme van de dag, de week en het jaar.

De diverse activiteiten in Herne vragen een basis dat bruikbaar is op diverse momenten. We ontwerpen dan ook geen statische maar net dynamische plekken die op elk moment van de dag aantrekkelijk zijn.

- × Op een rustige zomerdag zien we het plein gebruikt worden als ontmoetingsplek voor ouders en hun kinderen die spelen in het groen en vlinders proberen vangen. Een groep vrienden die komen uitblazen tijdens hun fietstocht op een terras en bewoners die brood bij de bakker halen.
- × Na een regenbui leven de groenlobben op: vogels fluiten vrolijk, de planten in de groenlobben zien er kwiek uit en water stroomt langs de greppel naar beneden. Kinderen spelen in de waterstroom en al snel leeft het plein terug op.
- × Woensdag, marktdag! De driehoek vult zich met kramen. De watergreppel en gradiëntverharding aan de lobben vormen geen obstakel dienen als standplaats voor de kramen. De rest van het plein vormen integraal toegankelijke circulatielijnen voor klanten en passanten.
- × Is het kermis, dan vormen naast de driehoek ook de parkeerplaatsen en het Kaatsplein het toneel voor allerlei kramen. De gradiëntverhardingen vormen ook hier een standplaats, de gesloten verharding een vlot toegankelijke looplijn. Door de kramen ook op het Kaatsplein te voorzien, activeert dit meteen deze ruimte en zorgt dit ervoor dat het Kaatsplein niet enkel een verbinding vormt tussen de deelzones, maar ook een plek op zich is.

bridging
passion &
precision